

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **B. Z.**, zastoupený Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem, se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 1. 2017, č. j. KRPU-5372-20/ČJ-2017-040022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 2. 2017, č. j. 75 A 3/2017 – 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- IV. Odměna advokáta Mgr. Ing. Jakuba Backy za zastupování v řízení o kasační stížnosti **se určuje** částkou 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl dne 7. 1. 2017 kontrolován policejní hlídkou, přičemž nepředložil cestovní doklad ani vízum, pouze povolení k pobytu pro žadatele o azyl vydané v Nizozemsku, které jej neopravňovalo k cestování a pobývání v jiných členských státech Evropské unie. Dne 8. 1. 2017 žalovaná vydala v záhlaví uvedené rozhodnutí (dále jen

„napadené rozhodnutí“), jímž žalobce zajistila podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), na 30 dnů za účelem jeho předání podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále též „nařízení Dublin III“).

[2] Proti napadenému rozhodnutí brojil žalobce žalobou, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Žalovaná podle krajského soudu jasně vysvětlila, proč byl žalobce zajištěn a proč byl naplněn požadavek vážného nebezpečí útěku. Argumentaci, že aplikování institutu zajištění bylo zcela proti smyslu právní úpravy, když bylo zřejmé, že žalobce dobrovolně vycestoval do země příslušné k posouzení jeho žádosti o azyl, krajský soud odmítl, neboť podle něj o dobrovolné vycestování nešlo. Krajský soud dále zdůraznil, že se nejednalo o první případ protiprávního jednání žalobce, neboť ten nelegálně pobýval po dobu šesti let minimálně ve třech státech Evropské unie. Žalobce prokázal, že nemá zábrany při porušování právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území států Evropské unie. Závěrem krajský soud podotkl, že žalobce s ohledem na jeho minulost, závislost na omamných látkách a nedostatečné finanční prostředky nelze považovat za důvěryhodnou osobu, které by bylo možno věřit, že odcestuje do Rakouska a přihlásí se příslušným úřadům.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost, kterou opírá o důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tvrdí tedy existenci vad řízení, pro které měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit.

[4] Stěžovatel se domnívá, že zjištěný skutkový stav věci svědčí o tom, že cestoval přes Českou republiku do Rakouska, kde nepochybně poprvé požádal o udělení azylu a které je tak příslušné k posouzení jeho žádosti podle pravidel nařízení Dublin III. V Rakousku, kam se hodlal dostavit jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany, byl povinen se zdržovat. Stěžovatel nepopírá, že se v minulosti dopustil několika porušení pravidel pobytu žadatelů o mezinárodní ochranu na území Evropské unie. Tím však nemůže být zastřena skutečnost, že v okamžiku zajištění nemířil ze státu příslušného k vyřízení jeho žádosti o mezinárodní ochranu do jiného státu a že ani jinak nejednal proti účelu nařízení Dublin III. V době zajištění podle něj neexistoval konkrétní důvod domnívat se, že se nehodlá vrátit do Rakouska, že se chystá zůstat v České republice nebo vycestovat do jiného státu. Stěžovatel tak má za to, že i kdyby byla naplněna formální kritéria pro zajištění podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, bylo by proti smyslu tohoto zákona zajišťovat jej ve chvíli, kdy bylo zřejmé, že dobrovolně odcestuje do státu příslušného k řešení jeho žádosti. Vzhledem k tomu, že Rakousko přímo sousedí s Českou republikou, nemůže být nadto naplněna poslední podmínka dle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.

pokračování

[5] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti nejprve uvádí, že porušování právních předpisů stěžovatelem dosáhlo takové míry, že je zřejmé, že nemá žádnou úctu k právnímu systému Evropské unie, a rovněž jeho důvěryhodnost byla značně oslabena, a tak není dána záruka, že stěžovatel bude plnit své povinnosti a dobrovolně se dostaví k příslušným rakouským úřadům. Žalovaná dále upozorňuje na to, že systém EUODAC ukázal dvojí shodu, a to pro Rakousko a pro Nizozemsko. Tento výsledek však svědčí pouze o tom, že stěžovatel byl v těchto státech snímán pro účely podání žádosti o mezinárodní ochranu. Přímou na základě výsledků porovnání otisků prstů v systému EUODAC nelze zjistit, v jaké fázi se řízení o mezinárodní ochraně nachází ani který stát je příslušný k posouzení žádosti podle kritérií dle nařízení Dublin III. Není přitom pravdou, že příslušným je vždy ten stát, kde cizinec podal první žádost o udělení mezinárodní ochrany. Ve vztahu k § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců žalovaná sděluje, že postačí naplnění byť jen jednoho ze zde uvedených kritérií. Ve stěžovatelově případě bylo zřejmé, že pobýval na území České republiky (a také Německa) neoprávněně, vyhnul se předání do státu vázaného nařízením Dublin III, když nesetřval v Nizozemsku a nelegálně cestoval po Evropské unii. Nadto soustavně nerespektuje právní předpisy Evropské unie. Všechny tyto okolnosti vedly k zajištění stěžovatele. Pro úplnost žalovaná podotýká, že stěžovatel byl dne 22. 2. 2017 předán rakouským orgánům. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a podmínka povinného zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna.

[7] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž žádnou takovou neshledal.

[8] Z obsahu správního spisu plyne, že hlídka Policie České republiky provedla dne 7. 1. 2017 na dálnici D8 kontrolu mezinárodního linkového autobusu jedoucího ze Spolkové republiky Německo přes Českou republiku, v němž cestoval i stěžovatel. Stěžovatel na výzvu nepředložil platný cestovní doklad ani vízum, pouze průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydaný v Nizozemsku s platností do 24. 11. 2017, který jej neopravňoval k cestování po území členských států Evropské unie. Stěžovatel vypověděl, že v roce 2009 přicestoval bez cestovního dokladu a víza z Alžírsko, země svého původu, do Francie, kde pobýval asi 4 roky. Poté žil jeden rok ve Španělsku a následně 6 měsíců v Itálii, odkud odjel do Rakouska, kde požádal o azyl. Uvedl, že když mu v Rakousku neuznali sociální dávky, odcestoval na radu kamaráda do Nizozemska, kde taktéž podal žádost o azyl. Sdělil, že v Nizozemsku nebylo jeho žádosti vyhověno a chtěli jej vyhostit do Rakouska. Raději tedy odjel z Nizozemska sám, neboť se bál letadla a nechtěl, aby jej v Rakousku zavřeli a vyslýchali. Cestoval nejprve vlakem do Düsseldorfu, odkud se chtěl

dostat autobusem do Vídně, kde žije jeho družka. Domníval se, že autobus pojedě přes Mnichov, nikoli přes Českou republiku. Tvrdil, že mu byl v Rakousku udělen azyl. K České republice ho nevážou žádné sociální, ekonomické ani kulturní vazby, a pokud bude propuštěn, bude pokračovat do Vídně za družkou a bratrem. V případě, že by jízdenka na autobus již nebyla platná, zavolal by své družce nebo kamarádovi, aby mu poslali peníze na cestu (vlastní finanční prostředky neměl). Porovnáním otisků prstů v systému EURODAC pak žalovaná zjistila, že stěžovatel byl žadatelem o azyl v Rakousku a Nizozemsku. Dne 8. 1. 2017 žalovaná vydala napadené rozhodnutí, neboť shledala, že existovalo vážné nebezpečí útěku stěžovatele ve smyslu § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, současně nebylo možné uplatnit mírnější opatření k vycestování a zajištění bylo přiměřené okolnostem stěžovatelova případu.

[9] Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, „[n]elze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i prováděného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.“ Podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném od 18. 12. 2015, a tedy i v době, kdy byl stěžovatel zajištěn, „[p]olicie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.“

[10] Stěžovatel nepochybně aplikovatelnost shora uvedených kritérií a konkrétními námitkami nerozporuje formální naplnění většiny z nich. Stěžovatel ve své kasační stížnosti nepopírá závěry žalované a krajského soudu, že se na území České republiky nacházel neoprávněně bez platného cestovního dokladu, víza nebo jiného dokladu opravňujícího jej k pohybu po území a že nerespektoval rozhodnutí nizozemských orgánů o předání stěžovatele do Rakouska a jeho realizaci unikl tím, že nevyčkal na kroky nizozemských orgánů, ale sám se neoprávněně snažil dostat do Vídně (přičemž byl veden snahou vyhnout se tomu, aby jej v Rakousku „zavřeli a vyslychali“). Stěžovatel nadto uznává, že opakovaně porušil pravidla Evropské unie o pobytu cizinců a že jeho důvěryhodnost pro správní orgány byla narušena.

[11] Pokud jde o stěžovatelem zmiňované kritérium dle § 129 odst. 4 věty druhé zákona o pobytu cizinců, z jazykového vyjádření je zřejmé, že se jedná o kritérium doplňující, jehož aplikaci lze zvažovat až v případě, že cizinec bude předán do státu přímo nesousedícího s Českou republikou. Toto kritérium tudíž nepřipadalo v případě předání do Rakouska vůbec v úvahu. Žalovaná toto kritérium sice nezvažovala specificky pro případ, že by byl stěžovatel předán do Nizozemska (státu přímo nesousedícího s Českou

pokračování

republikou), skutková zjištění, která učinila a zanesla do odůvodnění napadeného rozhodnutí, nicméně ukazují, že stěžovatel nemohl oprávněně samostatně do Nizozemska cestovat, neboť nedisponoval cestovním dokladem ani nemohl uvést adresu místa pobytu na území, jelikož neměl v České republice navázány žádné sociální vazby a nevlastnil finanční prostředky.

[12] Podstatou kasačních námitek je však argumentace, že ani v případě formálního naplnění kritérií dle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců nemělo k zajištění stěžovatele dojít, neboť bylo bezúčelné a nevedlo k naplnění cíle nařízení Dublin III, když jeho jediným důsledkem bylo zdržení stěžovatele a znemožnění jeho dobrovolného vycestování do Rakouska. Stěžovatel zastává názor, že v okamžiku zajištění nemířil ze státu příslušného k vyřízení jeho žádosti a nejednal proti účelu nařízení Dublin III.

[13] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24 shrnul, že „[c]ílem dublinského systému, který se v současnosti opírá o nařízení Dublin III, je zajistit, aby byl za posuzování žádosti o mezinárodní ochranu odpovědný pouze jeden stát, dále zabránit zahlcení systému žádostmi téže osoby v různých členských státech a co nejrychleji určit stát příslušný k posuzování žádosti, aby byl zaručen přístup k účinné mezinárodní ochraně. Tím nařízení směřuje k eliminaci tzv. forum shopping, respektive asylum shopping – ke snaze zabránit žadatelům, aby si vybírali, kde chtějí získat mezinárodní ochranu. Za tím účelem obsahuje nařízení Dublin III podrobná kritéria pro určování příslušného státu tak, aby v individuálních situacích bylo možné jednoznačně posoudit, který členský stát je odpovědný za posuzování konkrétní žádosti.“

[14] Se stěžovatelem v první řadě nelze souhlasit v tom, že v okamžiku zajištění nejednal v rozporu se shora uvedenými cíli a účelem dublinského systému. Dvojí shoda v systému EURODAC i stěžovatelova výpověď ozřejmují, že stěžovatel nepodal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze v jednom členském státě Evropské unie, ale navzdory podané žádosti nelegálně překračoval vnitřní hranice, aby mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat v dalším státě, o němž se domníval, že mu poskytne lepší postavení (konkrétně měl za to, že mu v Nizozemsku budou přiznány sociální dávky), a tedy se snažil právě o tzv. asylum shopping, jemuž má dublinský systém předcházet. Poté, co zjistil, že v Nizozemsku statusu azylanta nedosáhne, se vskutku nejspíše snažil vrátit do Rakouska, kde podal v pořadí první žádost o udělení mezinárodní ochrany. Současně však je třeba souhlasit s žalovanou a krajským soudem v tom, že stěžovatelovo předchozí jednání (nelegální víceletý pobyt na území několika evropských států, neoprávněné překračování hranic, podání žádosti o mezinárodní ochranu ve více státech, nevyčkání na realizaci nizozemského rozhodnutí) nebylo zárukou toho, že se stěžovatel po návratu do Rakouska přihlásí příslušným orgánům s úmyslem dořešit svou azylovou situaci. Ani z jeho výpovědi nelze vysledovat, že byl veden záměrem dobrovolně se dostavit k příslušným orgánům, neboť uvedl, že do Vídně cestuje za družkou a bratrem a na realizaci nizozemského rozhodnutí nečekal, neboť nechtěl, aby jej v Rakousku zavřeli a vyslýchali (stěží lze předpokládat, že by při takovém náhledu na věc rakouské orgány sám dobrovolně kontaktoval).

[15] Stěžovatel nejen že naplnil kritéria dle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, ale jeho jednání směřovalo proti účelu nařízení Dublin III. Nejvyšší správní soud tak

nesdílí stěžovatelův názor, že zajištění bylo bezúčelné. Stěžovatel by se sice s největší pravděpodobností do Rakouska, které bylo odpovědné za posouzení jeho azylové žádosti, dopravil sám, kdyby nebyl kontrolován policejní hlídkou, nelze však s potřebnou jistotou spoléhat, že by se po příjezdu do Rakouska neskryval, popřípadě že by opětovně nevycestoval bez oprávnění jinam. V situaci, kdy byl stěžovatel kontrolován policejní hlídkou a kdy žalovaná učinila skutková zjištění shrnutá výše v odst. [8] tohoto rozsudku, bylo stěžovatelovo zajištění z důvodu existence vážného nebezpečí útěku namístě. Je vhodné poznamenat, že žalovaná vážila také možnost uložit stěžovateli zvláštní opatření za účelem vycestování z území, jak požaduje § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neshledala však naplnění předpokladů pro jejich užití. Za těchto okolností má Nejvyšší správní soud postup žalované, která stěžovatele z důvodu existence vážného nebezpečí útěku zajistila, následně kontaktovala rakouské orgány a realizovala předání stěžovatele do Rakouska, za správný a taktéž v posouzení ze strany krajského soudu neshledal pochybení.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšná žalovaná vznik nákladů řízení o kasační stížnosti netvrdila a ani ze spisu Nejvyššího správního soudu neplyne, že by jí nějaké náklady nad rámec její běžné činnosti vznikly, proto jí právo na jejich náhradu nemohlo být přiznáno.

[18] Krajský soud ustanovil usnesením ze dne 8. 2. 2017, č. j. 75 A 3/2017 – 17, zástupcem stěžovatele Mgr. Ing. Jakuba Backu, advokáta, a v takovém případě platí jeho odměnu včetně hotových výdajů stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, náleží ustanovenému zástupci v řízení o kasační stížnosti odměna za jeden úkon právní služby. Tím bylo písemné podání ve věci samé - kasační stížnost [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], za něž přísluší částka 3100 Kč (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je povinen odvést, tj. 21 % z částky 3400 Kč, tedy o 714 Kč. Výše celkové odměny ustanoveného zástupce proto činí 4114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2017

pokračování

2 Azs 81/2017 - 29

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu